

HOCAM, PROF. DR. NECİP BİLGE ANISINA

Prof. Dr. Ramazan ARSLAN*

Merhum Hocam, Prof. Dr. Necip Bilge, Ankara Hukuk Fakültesi'ni 1934 yılında birincilikle bitirmiş, İsviçre Cenevre Hukuk Fakültesi'nde doktora yapıp yurda döndükten sonra, bir süre Adalet Bakanlığı'nda çalışmış, 1948 yılında Ankara Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Doçentliği'ne atanmıştır.

1950 yılında, Niğde Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne giren hocam, TBMM'nde olağanüstü çalışkanlığı ve üretkenliği ile dikkati çekmiştir. Bu bağlamda, kanunların Anayasaya uygunluğunun yargısal denetiminin düzenlenmediği 1924 Anayasası döneminde, bu tür bir denetimi öngören bir kanun teklifinde bulunarak, ülkemizde hukuk devleti ilkesinin benimsenmesi yönünde öncülük yapmıştır. Ancak, mensup olduğu iktidar partisinin bazı konulardaki karar ve uygulamalarını kendi ilkeleri ile bağdaşmaz bulduğu için 1953 yılında Milletvekilliğinden istifa edip Fakültesindeki görevine dönmüştür. 1956 yılında Medeni Hukuk Profesörü olan Hocam, 1960-61 yıllarında Fakültemiz Dekanlığı ve 1961 Kurucu Meclisi'nde Üniversite temsilciliği görevlerini çok başarılı bir biçimde yerine getirmiştir. 1961 yılında, mensubu olduğum Hukuk Usulü ve İcra-İflas Hukuku Kürsüsü (Anabilim Dalı) Profesörlüğüne atanmış, sonraki yıllarda, Kürsümüz Başkanlığı da yapmış, 20 Ağustos 1979 tarihinde emekliye ayrılmıştır. 1981-83 yılları arasında 1980 Kurucu Meclisi'nin Danışma Meclisi kanadında görev yapmış olan hocam Prof. Dr. Necip Bilge, 31.07.2001 tarihinde aramızdan ayrılmıştır.

Öğrenci, Öğretim Üyesi, Milletvekili, Dekan, iki Kurucu Mecliste üye olarak yaşamını başarılarla dolu geçiren çok değerli Hocam Prof. Dr. Necip Bilge'yi Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi üçüncü sınıf öğrencisi olduğum 1967 yılında tanıma şansını buldum. Ders yılı boyunca Medeni Yargılama (Usul) Hukuku'nun önemini ve kurallarını hocamı dinleyerek ve kolay anlaşılabilir Medeni Yargılama Hukuku Dersleri adlı ders kitabını okuyarak öğrendim. Benim ve arkadaşlarımla sorularına, bizlere değer vererek, hukuka olan ilgimizi ve sevgimizi artırarak, sorularımızı çok önemseyerek, sabırla cevap verdiğini hatırlıyorum.

Çok değerli Hocamın, benim Fakültemiz Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Kürsüsü'nde asistan olarak meslek yaşamıma başlamamda ve

* Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usul ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Başkanı.

sonrasında Öğretim Üyesi olarak Akademik ve Yönetim görevlerini üstlenmemde çok belirleyici etkisi olmuştur. Fakülteden 1968-69 öğretim yılında mezun olduğum zaman, çok değerli hocalarımdan merhum Prof. Dr. Haluk Tandoğan'ın isteği üzerine, Medeni Hukuk Kürsüsü asistanlığı sınavına girip kazandım. O günlerde, Federal Almanya Hükümetinin Fakültemiz birincilerine verdiği (DAAD) doktora bursunu kazandığım da bana bildirilmişti. Atama işlemi yapılmadan önce, Prof. Dr. Haluk Tandoğan bana, asistanı olmadığımı, kısa bir süre için yurtdışı araştırma izni verebileceğini, fakat burs süresince izin veremeyeceğini söyleyip tercih yapmamı istemişti. Karar vermekte güçlük çektiğim o günlerde hocam Necip Bilge, bizim kürsüye girmek istersen biz sana uzun süreli izin veririz diyerek, benim hem Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Kürsüsü'nde asistan olma fırsatını hem de bana verilen bursun iki yılını kullanabilme şansını değerlendirmeme çok önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Araştırma yapmaya, tez yazmaya ve yayın yapmaya ilişkin kuralları öğrenmemde ve bugünlere gelmemde Hocam'ın katkısı çok olmuştur Bu vesileyle kendisine minnet duygularımı ifade edebildiğim için mutluyum.

Çok değerli, derin saygı duyduğum hocamdan öğrencisi ve asistanı olarak çok şey öğrendim. Yüksek insanî niteliklerine, çalışkanlığına, eşi az bulunur zarif nezaketine, alçak gönüllüğüne hep hayranlık duydum.

Hocamın emekli oluncaya kadar, öğrenci sınav kâğıtlarını büyük bir titizlikle bizzat okuduğunu, seminer ödevlerini ve özellikle tezleri öğrenciye yararlı olacak biçimde, ayrıntılı notlarını da yazarak değerlendirdiğini her gördüğümde; kendisine olan saygım artardı.

Doktora derslerine verdiği önemi de hep hatırlarım. Emekliliğine yakın yıllarda bile araştırma ve yayın yapma çabalarına devam etmesini, 1973 yılında Medeni Yargılama Hukukunda Karardüzeltilme adlı çok değerli eserini yayınlamasına saygı duymamak olanaksızdı.

Hocamın Medeni Hukuk, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku dışındaki konulara ilişkin çalışmaları ve yayınları kendisinin çok yönlü, iyi bir hukukçu ve gerçek aydın olduğunun kanıtlarıdır.

Çok Değerli merhum Hocamı emekliliği sonrasında zaman zaman ziyaret eder, muhterem merhum eşi ve kendisi ile hukuk ve ülke sorunları üzerinde konuşurduk. Bu sohbetlerimizde, ziyaretimden çok memnun olduklarını fark eder, görevimi yapmış olduğum duygusuna kapılıp mutlu olurum. Kendisi de zaman zaman Fakültemizde ziyaretime gelir, bir baba gibi benim ve ailem hakkında bilgiler alır, hukuki konular ve ülke sorunları konusunda çok değerli fikirlerinden yararlanma fırsatını bana tanırdı.

Aramızdan ayrılmasından kısa bir süre önce kendisini evinde ziyaret ettiğimde, Arapça yazılmış kaynaklardan bir konuyu araştırdığımı görmüştüm. Bana, çok önem verdiği Cumhuriyetimiz ve O'nun laiklik ilkesi

üzerine bir makale yazmaya çalıştığını, bu çalışma için Arapça kaynaklara baktığını söylemişti. Din kuralları konusunda çok bilgili olduğunu yakından bildiğimden, ilerlemiş yaşında Hocam'ın kaynaklara yeniden başvurma ihtiyacı duyması ve kamuoyunu aydınlatma isteği ve bunu bir görev olarak kabul etmesi beni çok etkilemiştir.

Sorumluluk duygusu çok güçlü olan ve üstüne aldığı her görevi en iyi biçimde yerine getiren, uygar bir insan, çok başarılı bir bilim adamı olarak ve Fakültemiz tarihi içinde Dekan olarak da yerini alan Hocam Necip Bilge için en içten duygularımı ve düşüncelerimi açıklama fırsatı bulmaktan dolayı çok şanslıyım.

Necip Bilge Hocamın bu, adının anlamına uygun olan önemli özellikleri ve nitelikleri benim gibi, eminim ki, yetiştirdiği birlerce öğrencisini de etkilemiştir. Bir bilim adamının birden çok alanda başarılı olarak çalışabileceğinin, politikanın Atatürkçü çizgide ve dürüst olarak, alçakgönüllü bir biçimde, Cumhuriyetimize, O'nun ilkelerinin yaşatılmasına yönelik çalışmaların yaşam boyu ve eksiksiz olarak yapılabilceğinin güzel örneklerini veren Hocam'ı en derin saygılarımla anıyorum.

Nur içinde yatsın.